

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter štane po pošti dorejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
 1/2 10
 1/4 5

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Katiptop po Goriškem in Gradiškem“, „Katiptop po ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni računalnik, parnikov in poštah vez“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadstr. v Goriški Tiskarni. A. Gabršček Na naročila brez dopolnjenih naročnin se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po Petič-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

Izhaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigar in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolske ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekališču Jo. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po kopalniški ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovašnik v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrančič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in zal.

Razdelimo si delo

in delajmo složno!

Položaj nas, goriških Slovencev, je izvanreden; radi tega zahteva tudi izvanrednega dela, da si ohranimo našo pozicijo, da si zagotovimo obstoj in da se gospodarsko utrdimo.

Na eni strani nas pritiskajo privilegirani Italijani, na drugi pa nam nenaklonjena vlada in Nemeč, ki si hoče preko nas zidati most do Adrije, ovirajo napredek in razvoj.

To neugodno stališče in te zapreke premaga le inteligenten in napreden narod z odločnim in organiziranim nastopom.

In naš narod, goriški Slovenci so tega zmožni in se popolnoma zavedajo svojega položaja. To nam dokazuje neizprosni boj, ki se bilje vže desetletja v naši deželi. Žal, da zmanjšuje uspehe nesložnost voditeljev, da se cepi narod v bratomornem boju, ki nima za nas Slovence drugega pomena kot da se eden stan ali posamezniki okoriščajo s tem strankarstvom v varstvo in v dosego svojih častihlepnih in zasebnih interesov.

K sreči spoznava naše ljudstvo škodo, ki mu jo doprinaša ta domači prepir in je z zadnjo deželnozborsko volitvijo pokazalo, da obsoja tako početje in da si želi na čelu mož, ki so uneti in pripravljeni delati za korist in povzdigo našega naroda.

Po volitvah je tudi ljudstvo ponovno in pri raznih prilikah izrazilo željo, naj naši poslanci složno in skupno delujejo, ker le na ta način je pričakovati boljše bodočnost.

In ako pogledamo natančneje v naše razmere, vidimo, da se da prav lepo in složno za marsikatero stvar delati.

Mi potrebujemo slovenskih ljudskih in srednjih šol; mi potrebujemo trgovske, obrtne in strokovne šole, korist od teh bi imeli naprednjaki, agrarci in klerikalci; zakaj naj bi se za dosego teh vsi naši poslanci ne zjedini? S tem bi se vplivalo lahko na „Slov. klub“ in „Jugoslovanski klub“ na Dunaju in podpora drugih slovanskih poslancev, da bi se nam ta želja in potreba v kratkem in ugodno rešila.

Naše ljudstvo je po ogromni večini kmetijsko.

Določimo in poskrbimo, da naše „Kmetijsko društvo“ skrbi za povzdigo in spopolnitev našega kmetijstva v tehničnem oziru. Ono naj s predavanji, z izdajo strokovnega lista, s pomočjo državnih in deželnih organov in institucij ter z uporabo podpor privede naše kmetijstvo do najvišje stopinje. „Kmetičke zveze“ naj pa zopet skrbijo za dobavo kmetijskih potrebščin našega kmeta, naj sestavljajo statistiko pridelkov, naj zbirajo in skrbijo za odajajo istih, naj podpirajo naša eksportna društva. Tu ne manjka hvaležnega dela.

Okrepimo naše „Trgovsko in obrtno društvo“, ki ima namen varovati in pospeševati našo trgovino in obrt; le z okrepitevjo tega društva smemo pričakovati okrepitev naše trgovine in obrti, s čemur si utrdimo pozicijo v mestu, pridobimo trgovsko in obrtno „bornico in s tem večino v deželni hiši.

Duhovščina in učiteljstvo naj s podukom in nasveti med ljudstvom skrbi, da se povzdigne promet s tujci v naši deželi, ki je za to od narave naravnost imenitno obdarovana.

Podpirajmo vsi naše kulturne zavode v mestu.

Prepuščajmo pa raznim bralnim, izobraževalnim in sličnim društvom, da razpravljajo med ljudstvom o svetovnih naziranjih ter da rešujejo to nesrečno vprašanje, ki se hoče dandanašnji zanesti v vsako še tako gospodarsko napravo in vprašanje. Ako vporabimo vso enerzijo našega naroda, ki se sedaj brezplodno izrablja v strankarskem prepiru, po gori navedenem načinu, smemo gotovo brez strahu in z najboljšimi nadami zreti v bodočnost.

Če je pri Lahih in drugih narodih mogoče sličen modus vivendi, zakaj bi ne bil pri nas, ko smo ga v resnici tako potrebni.

Po navedenem načrtu je dana priložnost slehernemu, da vso svojo zmožnost in delavnost v prid naroda in tudi sebi vporabi in ako ima višje zahteve, dana mu bode tudi lepa prilika, da si zagotovi ugled in priznanje ljudstva.

Sedaj se snide novi dež. zbor; čas je torej prav primeren, da se doseže dogovor;

Ljudstvo to želi in bode svoječasnno zahtevalo jasne račune od onih, kojim je izročilo moč v roke.

Veselilo bi me, da se še kdo oglasi k stvari in stvarno o tem zapravlja.

— j —

Klerikalci in goriško učiteljstvo.

Nov veter je zapihal v klerikalni stranki. „Vse prenoviti v Kristus“, to je geslo novodobnih klerikalcev in po tem geslu ustanavljajo društva in telovadne odseke, organizirajo svoje dijake in učitelje, in naj je tudi teh za en odbor brez preglednikov in namestnikov, samo da osreči s časom ena sama stranka cel slovenski rod. Pred enim mesecem so zborovali klerikalni dijaki v Gorici. Protiklerikalno dijaštvo je manifestovalo in protestiralo proti temu in dokazalo, da je v zavedni Goriški le par akademikov, ki so se priklopili iz raznih ozirov in namenov klerikalni stranki. V ponedeljek 7. t. m. je zborovala v Gorici „Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev.“ Tega zborovanja se je udeležilo skoraj polnoštevilno goriško učiteljstvo, izvzemši peščice „katoliško-mislečih“ učiteljev, ostankov nekdanje goriške „Slovške zveze“. In klerikalce je to dejstvo ujezilo in dali so duška svoji jezi na mladeniškem tečaju v Mirnu dne 8. t. m. Tega mladeniškega tečaja se je udeležil tudi neki Terseglav, katerega pošilja klerikalna centrala v Ljubljani na take ultraklerikalne prireditve hujskat ljudstvo proti naprednjakom in posebno proti učiteljstvu, ki ne trobi v farovške piščali. Videli smo ga na Koroškem, na Štajerskem, Škofji Loki, na Tržaškem in na Istrskem in sedaj na Goriškem. Ta Terseglav je predlagal kmetiskim fantom sledečo resolucijo v odobrilo: „Mladičiči, mladenke in možje iz cele (!) Goriške, zbrani na stotine na mladeniškem tečaju v Mirnu pri Gorici, protestirajo proti sklepom in resolucijam svobodomiselnega učiteljstva v Gorici, ki se je ondi postavilo očito nasproti idealom krščanske in

ljudske vzgoje, protestirajo pa ogorčeno tudi proti šolskim oblastem, ki mesto da bi bile nepristranske, zapostavljajo krščansko misleče učiteljstvo za svobodomiselnim. Mladičiči shod izjavlja, da bo vsak posameznik v mladeniški organizaciji, kar je v njegovih močeh, delal na to, da onemogoči z bojem z vsemi sredstvi, ki so za to na razpolago, delovanje protikrščanskega učiteljstva v šoli in izven šole.“ Samo ob sebi se razume, da je sledilo tej resoluciji navdušenje in gromovito pritrjevanje, saj se klerikalci koj navdušijo, kakor hitro se govori in sklepa kaj proti „liberalcem“. Notabene, klerikalci v Mirnu niti vedeli niso, kake sklepe in kake resolucije je sklenilo slovensko učiteljstvo na svojem zborovanju v Gorici. Protestirali so proti istim, čeprav bi lahko podpisal vsak „katoliško-misleči“ učitelj oba temeljito sestavljena referata in njune resolucije. Pokazali so se kot prave Don Quixote v boju proti mlinom.

Znan je izrek Luegerjev na katoliškem shodu: „Ne mirujmo prej, dokler si ne osvojimo vseučilišč!“, znani so poskusi od klerikalne stranke, vdejstvovati te besede, znan je napad poslanca Hagenhofra z oboroženo množico zapeljanih in naščuvanih kmetov na graško vseučilišče, znan je odpor od strani profesorjev in od dijakov proti nakani klerikalcev, osvojiti si vseučilišča z brutalno silo, in kaj je resolucija, predlagana in odobrena na mladeniškem tečaju v Mirnu? Kakor so se svoj čas poslužili klerikalci zapeljane in naščuvane kmetске mase pri napadu na vseučilišča, tako je naščuval tudi novodobni apostol moderne krščanske ljubezni, Terseglav, mladeniče, mladenke in možje proti učiteljstvu, ki ni klerikalno. Brutalna pest naj nadomešča duševne zmožnosti klerikalcev in vsi oni faktorji, ki se nočejo slepo pokoriti klerikalnemu terorizmu, bodo občutili na svojem telesu, da je vendar klerikalna stranka prava stranka, nositeljica miru in krščanske ljube-

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

— Da, pravi Harrison smeje ter se ozre v nekoga častnika, ki je sedel pri mizi, kadar se loti Groslow te naloge, se ni treba več vrniti k onemu, komur je veljal udarec.

— Ah! vi ste, gospod? pravi d'Artagnan ter se prikloni častniku; obžalujem, da gospod ne govori francoski, da bi mu častital!

— Rad sprejemem vaš poklon ter se vam zahvaljujem zanj, odvrne častnik še v dovolj dobri francosčini; prebival sem namreč tri leta v Parizu.

— No, gospod, nadaljuje d'Artagnan, povedati vam moram brž, da se je vaš udarec tako dobro prilegal, da ste skoro ubili onega človeka.

— Mislil sem, da sem ga usmrtil do kraja, pravi Groslow.

— Ne; res ni manjkalo dosti, toda mrtev vendar ni.

Pri teh besedah se ozre d'Artagnan v Parry-ja, ki je stal pred kraljem s smrtnobledim čelom, hoté mu tako naznaniti, da velja ta novica njemu.

Kar se tiče kralja, je poslušal ves ta pogovor s stisnjenim srcem, poln neizrekljivega strahu, ker ni

vedel, kam meri francoski častnik, in te krvave podrobnosti, skrite pod navidezno brezbriznostjo, so mu bile zoprne.

Toda pri zadnjih besedah je olajšano vzdihnil.

— Ah, vraga! pravi Groslow, mislil sem, da se mi je bolj posrečilo. Ko bi ne bilo tako daleč do one hiše, bi se vrnil, da končam, kar sem začel.

— In prav imate, če se bojite, da okreva, nadaljuje d'Artagnan, zakaj, kakor veste, če rane na glavi ne morijo na mestu, so v osmih dneh zopet zdrave.

In d'Artagnan se zopet ozre v Parry-ja, na čegar obrazu se je prikazal izraz tolikega veselja, da se je Karl nasmehnil ter mu podal roko.

Parry se skloni nad roko svojega gospoda ter jo spoštljivo poljubi.

— Zares, d'Artagnan, pravi Athos vi ste hkratu zgovoren in duhovit človek. Toda kako se vam zdi kralj?

— Njegova fizijonomija mi popolnoma ugaja: njegov obraz je plemenit in objednem dober.

— Da, toda ujeti se je dal, to ni prav, pravi Porthos.

— Mika me zelo, da bi pil kralju na zdravje, pravi Athos.

— Torej dovolite, da mu jaz nazdravim, pravi d'Artagnan.

— Prav, le dajte, pravi Aramis.

Porthos pogleda d'Artagnana, ves zavzet, odkod zajema Gaskonec vedno novih duhovitostij, s katerimi je obsipal svojega tovariša.

D'Artagnan prime svojo cinasto čašo, jo natoči, vstane ter pravi svojim tovarišem:

— Gospodje, prosim vas pijmo na zdravje onemu, ki je predsednik obeda. Pijmo na zdravje našega kolonela, in naj bo zagotovljen, da mu ostanemo zvesti sluge do Londona in še dalje.

In ker je d'Artagnan pri teh besedah gledal Harrisona, je Harrison mislil, da velja napitnica njemu, vstal je ter se priklonil prijateljem, ki so imeli, dočim so pili, oči uprte v kralja; Harrison pa je izpraznil svoj kozarec brez najmanjšega suma.

Tudi Karl je nastavlil svoj vrč Parry-ju, ki mu je vliil vanj nekaj kapljic piva, zakaj kralj je bil zmeren v vseh stvareh; dvignil je vrč k ustom, pogledal štiri plemiče, ter izpil z nasmehom, ki je bil poln plemenitosti in hvaležnosti.

— Sedaj je na pot! vsklikne Harrison ter odloži kozarec, da bi se samo ozrl v visokega jetnika, ki ga je spemljaj; na pot, gospodje!

— Kje prenočimo, kolonel?

— V Tirsku, odvrne Harrison.

— Parry, pravi kralj, vstane ter se obrne proti svojemu strežaju, Parry, mojega konja. Jaz grem v Tirsk.

— Pri moji veri! pravi d'Artagnan, vaš kralj me je čisto pridobil zase, ves sem mu na uslugo.

— Če je to, kar mi pravite, res, odvrne Athos, ne pride do Londona.

— Kako to?

— No, predno pride do tam, ga rešimo.

— Ah, moja častna beseda, Athos, sedaj ste pa res blazni, pravi d'Artagnan.

— Ali ste našli kak načrt? vpraša Aramis.

— Ej, stvar bi ne bila nemogoča, ko bi imeli kak dober načrt, pravi Porthos.

— Nimam nikakega načrta, odvrne Athos, toda d'Artagnan je našel katerega.

D'Artagnan skomizne z rameni, in vse se odpravi na pot.

bezni. Goriška klerikalna lista „Gorica“ in „Primorski list“ pa napolnjujeta svoje predale s terorizmom goriškega učiteljsva. Rečem ti, da ni ne porečeš! Zakaj ni bil na mladeniškem tečaju, kjer je bilo zbranih toliko navdušenih katoliških telovadcev, tudi kneznadškof goriški dr. Sedej sam, kateri je izrazil na Brezjah željo, naj bi se klerikalne organizacije udomačile po celi Sloveniji, torej tudi po Goriški? Ali bi on tudi te telovadce, kakor je storil to na Brezjah, blagoslovil ter želel obilo uspeha četi, ki je gorela samega navdušenja po Terseglavovih besedah, stiskala pesti ter iskala napredne učitelje, da onemogoči z bojem z vsemi sredstvi, ki so na razpolago, njihovo delovanje? V desnici meč, v levici pristopnico h klerikalni stranki, tako bodo razširjali mladi hujskači „vero“ in „katoliško ljubezen.“

Ti, slovenski kmet, pa ne smeš biti drugo kakor orodje v rokah prefriganih klerikalnih politikov, orodje, s katerim bodo oni širili svojo pogubonosno klerikalno politiko. V boj te pošiljajo, sami bodo že znali pravočasno spraviti kosti svojega rojstva v varno. In naj še potem kriče in upijejo, da jim je le za vero, ne verjemi jim, saj teptajo danadan njen temelj, ljubezen do bližnjega.

Boj nepovedujejo klerikalci na celi črti in na nemško-katoliškem shoda na Češkem se je izrazil v nedeljo dne 6. t. m. temperamentalni propovednik pater grof Galen, da izbruhne pravi boj komaj to jesen. Akcija rodi in bo rodila reakcijo in protiklerikalni elementi ne bodo držali rok križem! Kdor pa hoče z glavo skozi zid, svobodno mu, mi garantiramo le za trdnost zida!

—n.—

DOPISI.

Iz tolminskega okraja.

Tolma, 10. septembra. — Dva lepa in zabavna večera nam je priredil pevski zbor tukajšnjega „Rokodelskega in bralnega društva“; vprizoril je prelepo Finžgarjevo igro „Divji lovec“. Oba večera je občinstvo napolnilo obširni prostor na novem trgu tako, da je bila vdeležba za naše razmere neprickovano velika. Prišli so Moščani, Volčani, Podmeltčani poslušat naše vrle domače diletante in tudi mnogo letovičarjev je občudovalo gledališčno izurjenost naših domačih igralcev, ki so želi po vsakem dejanju glasno pohvalo. Res, trud je bil velik, a občinstvo je izkazalo svojo hvaležnost igralcem s tem, da se je tudi druge vprizoritve vdeležilo v ogromnem številu. Naši diletanti so dokazali, da se da z vstrajnostjo premagati vse ovire, igrali so vsi, brez izjeme, izborni in še posebno hvalo zaslužni gosp. Danilo Devetak, ki je vlogo berača Tončka zares mojstersko igral. Gospod Danilo je bil takorekoč duša vse vprizoritve.

Upam, da nas naši vrli diletanti v prihodnjih počitnicah razveselijo zopet s podobno vprizoritvijo. Kakor že zgoraj rečeno, so prišli k tej predstavi ljudje iz oddaljenih vasi, a iz bližnje tolminske okolice je bilo komaj deset ljudi. In kaj je temu vzrok? Rečem, da nevednost in neizobraženost tolminskih okoličanov je kriva, da nimajo smisla za take poučne in ob enem prijetne zabave, a temu niso sami krivi. Ako bi se tolminski mladeniči in dekleta družili z odraščeno mladino iz okolice, bi si s tem pridobili zaupanje okolice, a žal, da je ravno nasprotno resnica.

Tolminski mladeniči in dekleta se ne brigate čisto nič za svoje tovariše in tovarišice iz okolice in to je vzrok, da so poslednji zaostali v izomiki. Ako bi vi kot bolj inteligentni mladeniči vplivali na svoje tovariše iz okolice, bi se vas poslednji ne izogibali, temveč prihajali bi radi v vašo družbo in k vašim zabavnim prireditvam. Nekateri gospodje so v tekočem letu ustanovili bralno in pevsko društvo v Zatočini in Poljubinu, a sami ne zmorejo vsega. Pojdite tudi vi, tolminski mladeniči in dekleta, tem gospodom na pomoč s tem, da priredite v omenjenih dveh krajih vsako leto nekoliko zabavnih večerov s petjem in primernimi igrami. Nekateri gospodje bodo še v tekočem letu priredili v okolici primerna predavanja in pri takih prireditvah bi lahko sodelovali naš izborni pevski zbor in domači naši diletanti. Delujmo z združenimi močmi za napredek našega priprostega ljudstva in skušajmo si pridobiti okoličansko mladino, kojoj hočejo naši popje speljati v tabor klerikalizma. Ako boste v tem smislu delali, boste v doglednem času doživeli, da bo tudi

tolminska okolica, kakor je daj goriška okolica, navdušena za pravo iz...niko in napredek. Torej na delo, ker resni so časi!

Podbrdo. — Dosedaj še ni bilo v naprednih časopisih citati, da so tudi pri nas klerikalci z velikim pompom ustanovili „kat. slov. izobr. društvo“. Vse to se je godilo pred par meseci, sicer na način, ki je bil predmet mnogo prisrčnega smeha. Pustimo tisto na strani, ker je že vtonilo v toku časa. — Sedaj pripravljajo z enakim pompom veselico, kar povzroča med nami nepriljen smeh in kar nam predstavlja njih doslednost v krasni luči. Nismo nasprotniki njih društvu in tudi ne njih veselici, samo da to napravijo sami. — Še nam je v živem spominu, kako so nas za časa volitev napadali v „Gorici“ z najlepšimi priimki, kakor n. pr. podivjanci, barabska klika, druhal i. t. d. Nismo jim dali na to nikakega odgovora, razun da smo s podvojeno silo agitirali za našo stranko.

Sedaj so se pa spustili na fante z vso močjo in prilizenostjo, da bi jim na njih veselici peli in igrali.

Dobili so pa menda že dovolj odgovora, da bodo vedeli, da mi nismo podobni onim živalicam, katere vedno bolj silijo k človeku, čim bolj jih odganja. No, toliko obljube jim pa damo, da ko priredijo veselico, pridemo skozi okno gledat, da ne bodo imeli prilike, nam očitati, da jim niti toliko uljudnosti nismo storili, kakor oni nam.

Čudna so pota usode. Mogoče si osvežijo s tem spomin na početje proti naši vrlu napredujoči in delujoči čitalnici?

Fant.

Pevski zbor „Rokodelskega Bralnega Društva“ v Tolmini se zahvaljuje za mnogobrojni obisk predstav „Divjega lovca“ dne 6. in 8. t. m.

Z veseljem je bilo opaziti precejšnje število vdeležencev iz okolice; posebno pa so se izkazali Ljubinjci.

Iskrena zahvala tudi g. Ivanu Šorliju in g. Ivanu Rutarju, ki sta radevolje in brezplačno prepustila svoj les v svrhu zgraditve lope, kar ni baš malenkost, dalje gg. Renatu Fonzarju in Danilu Devetaku za res krasno slikanje novega odra. Gospoda sta imela s tem v resnici mnogo truda in sitnosti, zatorej še enkrat: hvala jima!

Iz goriške okolice.

Iz Podgora. — V noči na nedeljo je napravila toča v naši občini precej škode. Pri Grojni je vzela četrtino pridelka. Potoklja je tudi v Pevmi in Oslavju ter v Št. Mavru, kakor čujemo, je napravila nekaj škode tudi v Števerjanu. Sporočili so nam iz Furlanije, da je tudi tam na nekaterih krajih napravila škodo.

V Podgori živi neka žena, ki je rodod Slovenka pa strastno agitira okoli po hišah za „Lego nazionale“. Slovenci, zapodite jo od sebe. Sram je bilo!

Pred kratkim so šli naši ognjegasci v Zagraj na laško ognjegasno slavnost. Kdo jih je poslal doli? Lepo ni, da so šli, ker Lahji so potem pravili, da so bili v Zagraju tudi „Pompieri di Piedimonte“. Tako plačilo so dobili. Za Lahe so jih razkričali v javnosti.

Odgovor „Gorici“ na njen zagovor glede škandala pri odkritju Gregorčičevega nagrobnika.

Sedem dolgih dni smo čakali, kako bo skušala oprati klerikalna stranka madež in škandal, kateri je omenil že predzadnji „Primorec“, namreč glede sodelovanja laških pevcev ob odkritju Gregorčičevega nagrobnika. Dočakali smo! „Gorica“ se zagovarja. Znan je star pregovor, da ima laž kratke noge, toda iz „Goričinega“ zagovora smo spoznali, da ima „Gorica“ krajše noge. V tem trenutku se nam je zdela „Gorica“ kača, na katero stopi človek, in katera se zvrva na vse mogoče strani, ki sika na vse pretege ter skuša zastrupiti s svojim strupom vso svojo okolico. Da, da, slaba stvar se ne da zagovarjati, in vse tiste „bijene“, vse tiste „obrekovanje“, ves tisti „zli duh“, vsa tista „sramota“, kar očita „Gorica“ „Soči“ in onim, ki so se zavzeli za neskrupitev spomina slovenskega pesnika, vse to ne more izbrisati škandala, kateri je vprizorila klerikalna stranka ob Gregorčičevem grobu. Sedaj pa k odgovoru na „Goričine“ nesramne laži, s katerimi se hoče izkopati iz močvirja, v katero je zagazila iz same strankarske zagrizenosti in iz same strankarske zaslepljenosti.

V prvi notici pravi „Gorica“, da je odbor za postavitev S. Gregorčičevega spomenika že pred časom naročil enemu odborniku, naj prosí v imenu odbora „Glasbeno in pevsko društvo“ za sodelovanje in da je nadalje resnica, da odbor ni dobil nobenega odgovora od „Glasbenega in pevškega društva“. Na to nekaj opazk! Prvič, ali se ni znal odbor pismeno obrniti na „Pevsko in glasbeno društvo“, saj se je obrnil, kakor smo čuli, pismeno na razna hribovska društva? Ali naj služi „odboru za Gregorčičev spomenik“ priznan pisatelj kot „laufburš“ in kot posredovalec med njim in med „Pevskim in glasbenim društvom“? Toda te opazke vzdržujemo le za slučaj, da bi bila prva notica v „Gorici“ resnična. In to radi tega, ker sledi v „Gorici“ koj druga notica, ki se glasi tako le: „Glasbeno in pevsko društvo“ je že lani ob 30 dnevnic S. Gregorčičeve smrti odpovedalo sodelovanje. Pevovodja preč. g. župnik Kokošar je slutil, da to društvo letos stori isto. Zato je naprosil dijaške za sodelovanje že pred koncem šolskega leta, predno so šli na počitnice.“ Tako prične druga notica. V tej notici je toliko lažij, kolikor besed. Glede očitaja „Pevskemu in glasb. društvu“ povemo, da bo znalo to društvo samo pojasniti svoj položaj ob 30 dnevnic. Pevovodja preč. g. župnik Kokošar je slutil, da tudi v tem slučaju odpove „P. in glas. dr.“ svoje sodelovanje.

Odbor „P. in g. dr.“ ne ve ničesar o kaki prošnji za sodelovanje. Kokošar se je za enkrat zmotil v svojih „slutnjah“. Sicer pa da napravimo temu konec, preglejmo zadržilo „Gorico“, ki pravi: „da so v dijaškem zboru res peli štiri cerkveni pevci, od katerih je eden po rodu Italijan, a še ta ima narodno ženo, da ti pevci pojo v cerkvah vedno le slovensko in latinsko, nikdar laško in da so pri Gregorčičevi slavnosti sodelovali popolnoma prostovoljno in brezplačno“. Tako „Gorica“. Štiri cerkveni pevci so in ti-le pojo v treh cerkvah, v Stočni cerkvi, na Travniku in na Placuti. Vsi štirje so Italijani in kdor drugače trdi, je lažnivec. Prvi in drugi tenor pojeta brata po imenu Crall in ne Kralj, sta kovača, imata svojo kovačnico na cesti proti mostu in na tabli napis Crall. Oče in mati sta jima seveda Slovenca, toda po imenu se pač ne da soditi na Goriškem na narodnost, saj ve „Gorica“ sama to iz slučajev Pallich (Paljk), Zei (Cej), Gorian (Gorjan), Pinavečig (Pinavčič), Bombig (Bombič) itd. Prvi bas poje Marostica, t. j. tisti, o katerem pravi sama „Gorica“, da je Italijan, a da ima narodno ženo. Ta je sluga pri „Montu“ in božja previdnost je hotela, da je v tem slučaju ravno uslužbenec klerikalnega zavoda Italijan. Škof, dr. Sedej, kot predsednik tega zavoda, je vedel, da je ta Italijan in temu Italijanu je dal dopust, pač gotovo ne za to, ker ima narodno ženo. Med ženami v Gorici je mnogo slovenskih žen, ki so poročene z Italijani, toda do sedaj se skoraj ne more dati nobeni takega izpričevala, kakoršno zaslužijo Italijanke, poročene s Slovenci, kajti italijanske žene vedno vzgajajo svojo deca v italijanskem jeziku in — slovenske žene tudi. Drugi bas poje Bernard, rezbar v Gorici, Italijan, čeprav so njegovi starši tirolski Nemci. Na vse te dokaze, kaj ima odgovoriti „Gorica“? Poprej so slavili po časopisih dijaški zbor kot vrl zbor o priliki zborovanja „dijaške zveze“, sedaj pri Gregorčičevi prireditvi so pa morali isti dijaški „vrli“ pevci sodelovati pri laških pevcih. Pri zborovanju so „dobro“ peli sami, sedaj pa so jim morali pomagati, kakor pravi „Gorica“, laški pevci. Da so sodelovali laški pevci brezplačno, verjamemo, saj ravno s to točko se šopirijo sedaj pred drugimi, tako da dobi vsakdo, ki jih sliši, vtis, kakor da ni mogel „odbor za Gregorčičev spomenik“ dobiti nobenih pevcev med Slovenci, ki bi brezplačno sodelovali. Glede prostovoljnosti laških pevcev pa kar molčimo, kaj ne da, preč. g. Kokošar. Iz lastnega nagiba laški pevci niso šli na Vršno in k „sv. Lovrenču“, ker ne umevajo sl. pesnika, iz lepote do slovenskih pesnij niso šli, ker je ne razumejo, radi slovenstva tudi niso šli, ker pojejo pri slovenskih mašah, s katerimi se „Gorica“ baha: „krališa nebeš in zemle“, toda kje je ona prostovoljnost, gospodine Kokošar? In trditev, da ne pojejo ti-le imenovani cerkveni pevci nikdar laško, je laž. Kako pa pojejo ob nedeljah ob 9. uri na Placuti? Tak je torej odgovor „Gorici“ v tem škandalu. Mesto, da bi se klerikalci trkali na prsa ter priznali „Mea culpa“, psujejo in — lažejo.

Kaj pa glede zastav? O tem je pisala „Soča“ v četrtek, da ni imela prostora slov. trobojnica ob Gregorčičevem grobu. Na to odgovori „Gorica“ komaj čez 10 dni, saj smo že pripravljene na neverjetne laži.

Da je bila udeležba velika od strani okoličanov Gregorčičeve rojstne vasi, verjamemo, saj občinstvo, če tudi klerikalno, ni še vedelo za intrige in za škandal, kateri se je vprizoril ob grobu slovenskega pesnika. Če bi vedelo, bi tudi zastopilo proti takim skruniteljem groba slovenskega pesnika. — Za nadaljne odgovore smo vedno pripravljene in brezobzirno bomo razkrinkovali klerikalno politiko, ki ne pušča v miru niti spomina na slovenskega pesnika Gregorčiča.

Domače vesti.

Ruski poslanec grof Bobrinski v Gorici. — Grof Vladimir Aleksejevič Bobrinski, ruski poslanec in voditelj zmerne desne, to je najmočnejše stranke v ruski dumi, se mudi nekaj časa v Bohinjski Bistrici na Gorenjskem. Bobrinski se je udeležil znane konference v Pragi ter slov. časnikarskega kongresa v Ljubljani. Grof Bobrinski je prišel včeraj v Gorico, kjer so ga nekateri gospodje sprejeli, mu razkazali mesto ter pojasnili naše razmere; popoldne je bil izlet v Brda; zvečer pa se je zbrala „pri jelenu“ odlična družba meščanov; bil je vojaški koncert, pevski zbor je zapel več lepih pesmij, bil je jako lep, animiran večer. Pozdravil je odličnega gosta dež. poslanec Gabršček, Bobrinski je odgovoril v ruskem, vsem umljivem govoru. Poslanec Bobrinski se živo zanima za naše razmere in naši kraji mu izredno ugajajo. Jedna praktičnih stranih takega spoznavanja je ta, da ponese ugledni Rus dobre utise o naših deželah s seboj, kar more ugodno vplivati na promet s tujci. Pa je tudi prav želeli, da bi zlasti Rusi in Poljaki spoznali naše kraje.

Pevskemu zboru za lepo petje in občinstvu za obilno udeležbo izrekamo tu lepo hvalo!

† Dr. Adalbert Gertscher, predsednik višje deželne sodnije v Trstu, je umrl v nedeljo ob 1. uri pop. po kratki bolezni, star 62 let. Pokojni Gertscher je bil sin zagrizenega nemškega očeta, ki je bil predsednik deželne sodnije v Ljubljani krut zatiralec slovenskega jezika. Precej časa je živel tudi sin v takem duhu ter je deloval germanizatorično, zlasti v Celju kot predsednik okrožne sodnije. Toda v ministerstvu se je spreminil. Ko je bil poklican v Zader kot predsednik višje dež. sodnije, je postal unet zagovornik jezikovne ravnopravnosti. V Dalmaciji je preustrojil sodne razmere ter pospeševal rabo hrvatskega jezika. Tudi v Trstu kot predsednik višje dež. sodnije je bil pravičen glede naših zahtev o izvedbi jezikovne ravnopravnosti na sodnijah. Govoril je perfektno slovensko, hrvatsko, laško in nemško. Pokojnik je bil jeden najboljših juristov v Avstriji in znano je, da so pošiljali iz justičnega ministerstva zakonske načrte, predno so bili predloženi poslanski zbornici v razpravo, njemu v pregled. Primorski Slovenci mu ohranimo prijazen spomin.

„Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (Podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) naznanja, da prične šolsko leto s 1. oktobrom t. l. — Vpisovanje se vrši od 14. t. m. naprej v društvenih prostorih v „Trgovskem domu“ vsaki dan od 8. do 12. uri zjutraj in od 3. do 5. ure popoldne, kjer se dobi tudi vsa natančnejša pojasnila.

Slovensko sirotišče v Gorici. — Klerikalci so prefrigani tiči, ki hočejo imeti povsodi svojo odločilno besedo. Tudi pri humanitarnih napravah ne krenejo niti za korak s svojega stališča. Glede slovenskega sirotišča v Gorici so poskrbeli v pravilih, da imajo pri zavodu oni odločilno besedo; toliko in toliko duhovnikov je določenih za odbor. Naprednjaki naj darujejo pridno za sirotišče, gospodariji bodo v njem klerikalci. Sedaj so prav lepo izkoristili priliko cesarjevega jubileja v svoje namene. Občine naj dajo prispevke za zavod, ki bo skozi in skozi v klerikalnih rokah. Nekateri napredne občine so že sedle na klerikalni lim. Pravo stališče pa je: najprvo naj se spremene pravila ter se postavi zavod na nevtraln tla — potem se lahko prispeva, drugače pa niti beliča! Naprednjaki, ne dajte se vendar slepariti od klerikalcev.

Kaj in kako mislijo klerikalci s sirotiščem, se že vidi iz tega, da se je v hiši, kupljeni v ta namen, na široko usedel general goriških „čukov“, slavni dr. Dermastia!

Izlet na Krn priredi Soška podružnica S. P. D. dne 19. t. m. Planinski sestanek zvečer v vasi Krn (2 1/2 uri od Tolmina) v Gregorčičevi gostilni, odhod iz Tolmina ob 5. popoldne; na vrhu Krna (2246 m) v nedeljo okoli 10. ure dopoldne. Tura je lahka ter priporočljiva tudi za damsko udeležbo.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela svojo letno skupščino v nedeljo v Ptuj. Poročilo prihodnjiti.

Pri družbi je bilo lani (brez prebitka iz pr. leta) dohodkov 85844.24; stroškov pa K 76,160.67; prebitka torej K 9,683.57. V novem odboru je tudi gospod dr. Dereani iz Gorice.

Za papežev jubilej že bobnajo po cerkvah. Za prihodnjo nedeljo naj bi po občinah razobesili zastave ter razsvetlili okna — tako so ukazali papeževi služabniki v cerkvi. — Papež bi bil moral postati prejšnji tajnik kardinal Rampolla, Slovanom prijazen mož. Ali Avstrija se je branila takega papeža, ker je svojim Slovanom sovražna in jih tlačiti tudi v cerkvi; Avstriji bi ne bilo ljubo, da bi se bilo morda s pomočjo Rampolle oživilo slovansko bogoslužje ali vsaj pustilo, kar je — Slovanom je protivna v vsakem pogledu, zato je vložila po svojem odposlancu svoj „veto“ proti Rampolli, nastala je zmešnjava in papež je postal benečanski patriarh Sarto, kateremu se še sanjalo ni nikoli, da bo kedaj papež. — Ali papež je postal Sarto in sedaj vpošteva, da je postal papež s pomočjo Avstrije. Zato pa tudi utesnjuje slovansko bogoslužje in bi ga rad kar najprej odpravil. Sarto se ni nikdar kazal prijaznega Slovanom, pač pa vemo, da je bil v Benetkah dobro znan z različnimi laškimi nam do skrajnosti sovražnimi politikami ter da je bil poseben prijatelj rajnkemu Campitelliju. — Ogrevati se za takega poglavarja cerkve, za to nimamo mi Slovenci nobenega povoda. Zato pa pokaže tisti, ki razsvetli okno v čast papežu, da odobrava preganjanje Slovanov v cerkvi. Goriški Slovenci, zdaj veste, kaj vam je storiti!

Zopet bodo nabirali za papeža! — Po cerkvah so naznanili, da bodo zopet pobirali za papeža, in sicer, za njegov jubilej. — Papež ima milijone denarja in jata kardinalov živi v Rimu razkošno. Papež nosi najdražja oblačila na svetu. — Zato pa ni potreben čisto nič denarja. Naš kmet hira pod težo davkov, zlasti težki so razni duhovski, kmetije gredo na boben, ker ni zasluzka, sedaj pa naj borni slovenski kmet daje še denar za „vatičnškega jetnika“, čegar „ječa“ je cela dežela. Papež lahko potegne pri laški vladi milijone, ki so tam že nakopičeni, odkar je padla papeževa „država“; papež naj vzame, kar mu je laška vlada ponudila iz svoje volje, ne pa da se bo zdaj naše revne ljudi obiralo za denar! — Kdor kaj da, je vreden, da se mu s krampom pušča vrh glave. Po občinah je polno revežev, ki umirajo v hlevih — sedaj pa naj bi šli stotaki za bogatina-papeža iz občin, ki nimajo viharjev za siromake. Ljudje božji, bodite pametni pa porabite denar za svoje potrebe ne pa za papeža!

Posnemanja vredno! — Nekaj posestnikov iz Vipavske doline je šlo pred kratkim na Kranjsko na razvodilo z doma ter so si tam ogledali razne kmetije. Bili so tudi v kmetijski soli na Grmu pri Novemestu. Videli so mnogo in naučili se marsikaj! — To je pametno, ne pa laziti po božjih poteh in tam denar zapravljati.

Umril je v Bolonji Mihael pl. Urbančič, bivši predsednik dež. sodnije v Trstu. Pokojnik se je rodil v Brestju v kojsčanski županiji.

Solkani v zastavah! — Zakaj pa? Zato, ker je šla včeraj zjutraj velikanska procesija Slovencev in Furlanov na Sveto goro, so razobesili Solkanci cesarske in slovenske zastave! Slava! — Take procesije so dandanašnji samo orožje klerikalne stranke, da na božjih poteh fanatizirajo ljudi, zlasti ženske, ter jih izkoristajo v svoje politične namene. Da tega Solkanci ne uvidevajo, temu se res čudimo. Malo časti so napravili Solkanu oni, ki so razobesili zastave v čast brezdomovinske stranke!

„Črne bukve“ je iskal neki kmet pred kratkim v Gorici, namreč take „črne bukve“, s katerimi se more „zagovoriti“ gadov pik. Zdravniki ne znajo nič pomagati, je trdil kmetič, le bukve, tiste črne bukve! Pravil je, da domači gospod nunc jih že ima, pa jih ne da. Revež je moral iz Gorice brez črnih bukev. — Doma je iz kraja, kjer so politikujoči nunci naložili v kmečke glave posebno dosti teme.

Gradba cest Kobaljšče-Vrhovlje in Čapovan-Sv. Lucija je oddana. Kakor čujemo, so dobili gradbo ponudniki, ki so že naprej vedeli, da jo dobe! Jeden je iskal delavce že naprej. Poroča se nam, da je bila velika razlika v ponudbah, sprejete pa da so ponudbe, ki so za 50—60.000 K višje od drugih! — Po natančnejših informacijah bomo o stvari še govorili.

Fantje v Solkanu prirede v nedeljo 20. t. m. javni ples v prostorih g. A. Mozetiča.

Zmešalo se je 20-letni deklici, benečanski Slovenki, katera je bila zaljubljena v onega vojaka, ki je pred kratkim umrl, ker je skočil iz vlaka Vipavske železnice, kakor smo svoj čas poročali. Neki človek je bil reveža oplasil, ker ni imel voznega listka, kar je gnalo fanta k skoku skozi okno. Njegovo ljubico je to tako pretreslo, da se jej je sedaj zmešalo ter so jo morali oddati v bolnišnico.

Listnica. — Zadnje dneve smo dobili izredno mnogo poročil in dopisov. Kar je rabljivega, pride vse na vrsto deloma v „Soči“, deloma v „Primorcu“.

Zveza narodnih društev.

Prva veselica rupensko-pečanskega pavsko-izobraževalnega društva „Novi žar“ se je vršila v nedeljo ob najlepšem vremenu. Mlado društvo je najprej pozdravil v imenu „Zveze narodnih društev“ g. dr. Igo Janc, ki je v poljudnem govoru pojasnil namen društva in jih bodril k vstrajnemu delu. Take in druge lepe njegove besede so padle na rodovitna tla. — Za tem so nastopila razna društva po vspredu in častno rešila svojo nalogo. Burki „Razstresenec“ in „Stric iz Amerike“ sta zbudili obilo smeha. Po končanem vspredu se je razvila prav živahna prosta zabava v prijetnem parku.

Udeležba je bila prav lepa in pohvalno moramo omeniti vrle Mirence, ki so v obilem številu posetili veselico, zlasti pa Goričane, ki so res v obilem številu prihiteli bodrit mlado društvo k vstrajnemu delu.

Rodoljubna rodbina Jakilova se je izkazala ob tej priliki s pravo slovansko gostoljubnostjo napram Goričanom. Vsa čast ia hvala!

Veselica v Sv. Križu, katero je priredilo bralno društvo z „Meščansko stražo“, je vspela prav lepo. Udeležba je bila povsem dovoljna, dasi je deževalo prav takrat, ko so se pripravljali ljudje v Sv. Križ. „Sokol“ iz Ajdovščine je prišel korporativno. Prostor je bil prav primeren v zidinah grajskih razvalin. Svirala je vojaška godba, pevski zbor pod vodstvom gosp. nadučitelja Medveščeka je zapel ubrano par pesmij. Poslanec Gabršček je imel govor o važnosti narodnih društev ter o potrebi izobrazbe. Igra „Eno uro doktor“ je vspela v popolno zadovoljnost. Izvršilo se je vse v lepem redu, nakar je le čestitati prerojenemu društvu.

Veselica na Gradšču zadnjo nedeljo je pokazala, kako vestno in uspešno deluje tamošnje društvo. Veselico so posetili vsi domačini in veliko občinstva iz bližnje Prvačine, iz Rentč, Brjij itd. in nekaj jih je prišlo tudi iz mesta. Ker nam je obljubljeno podrobnejše poročilo, naj omenjamo za sedaj, da je nova društvena zastava lepo delo in da ji je pripela kumica g. nadučiteljeva Vižintinova krasen trak. Govor g. predsednika in slavnostni govor g. dr. Puca sta bila navdušeno odobravana. Točke raznih društev so bile precizno pete. Po končanem vspredu se je razvila neprilisljena zabava, sploh se je izražal vsak udeleženeec, da se bo še dolgo časa spominjal na to lepo veselico.

Veselica v Št. Andrežu. — V nedeljo pop. se bo vršila v Štandreu veselica tamošnjega „Pevskega in bralnega društva“. Kakor se sodi po predpripravih, bo ta veselica vredna vrstnica vseh drugih prireditiv, katere je vpriporilo P. in bralno društvo v Štandreu, ki je na društvenem polju v goriški okolici eno najmarljivejših društev. V četrtek pričemo zanimivi vspredu.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Pridelek česj v Bosni je letos jako izdaten. Kupčijo z njimi priporoča posebno „Kotarska poljoprivredna zadruga v Bugojnu“.

Gesta Trst-Tržič. — Začetkom leta 1907. sestavil se je odbor pod predsedništvom namestnika, obstoječ iz zastopnikov Gorice in Trsta, da bi pospešil zgradbo ceste, ki bi vezala ob morski obali Trst s Tržičem. Ta odbor je sklenil izdelati podrobni načrt za to

cesto in zajedno izvesti predhodna tehnična poizvedovanja za zgradbo električne železnice po novi cesti, to pa brez obveznosti interesentov glede izvršitve slednje naprave. Potrebščina za izdelanje načrta je znašala približno K 10.000, ki so jih bili pripravljene plačati interesentje brez vsake obveznosti glede izvršitve naprave.

Na prošnjo tržaškega župana je goriški deželni zbor dovolil v seji 27. februarja 1907. z ozirom na velike koristi, ki bi jih imela Goriška od te zveze, K 2000 prispevka k stroškom za izdelovanje načrta, ki se je izplačal tržaškemu municipiju meseca marca istega leta.

V aprilu 1907. sta inženirja Mazonara in Comel dovršila načrt za cesto, za nje zgradbo bilo bi po splošnem računu treba K 2,900.000. Župan tržaški je o tem obvestil goriški deželni odbor s pripombo, da ni izključeno, da podeli tudi vlada prispevek za zgradbo ceste in električne železnice.

V svrhu pogledovanja načrta in nadaljnih dogovorov obdržavala se je 15. aprila v Trstu posebna konferenca. Po izdelanem načrtu odcepila bi se projektirana cesta od Miramarske ulice v Trstu in bi vodila ob obali do Sestljana in dalje po severni strani Devina in bi prišla v tržiški drevored, ki tvori dovozno cesto do skladišča novega plovnega prekopa. Trošek za zgradbo 12 met. široke ceste bi znašal K 2,750.000, 9 metrov široke pa približno dva milijona kron.

Tega zneska pa ne bi mogli prenašati deželi goriška in tržaška. Z ozirom na od vlade obljubljeno akcijo v prid teh dežel je odbor sklenil nasvetovati, naj bi se sprejelo vprašanje o zgradbi ceste Trst-Tržič z napravo električne železnice med one naprave, ki jih ima vlada vršiti v pospeševanje materialnega blagostanja naših krajev. Deželni odbor goriški je temu namenu pritril in odboru za zgradbo ceste nasvetoval, naj odpošlje na Dunaj odposlanca, kateri naj priporoči to zadevo ministerskemu predsedniku in vsem osrednjim organom, katerih je naloga, določiti program gospodarske akcije v prid južnim delom. Odposlanec naj bi se pridružil tudi zastopniki goriške trgovske zbornice in občina Tržič.

Glede odposlanstva so se kmalo dogovorili deželni odbor goriški, trgovska zbornica in župan tržiški. Deputacijo je sprejel ministerski predsednik, ki se je zanimal za novo cesto in priznal, da je ta največje važnosti za obe deželi, kar se tiče goriškega zlasti za južni Kras in za mesto Tržič z okolico; obljubil je ministru, da bo stvar podpiral z vsemi močmi. Sedaj se pričakuje, da dano obljubo v kratkem spolni.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „MERKUR“ v Ljubljani. — V službo se sprejme: 3 poslovedje, 3 knjigovodje in korespondent, 4 kontoristi, 7 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik specerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 2 kontoristinji, 6 učencev

Službe iščejo: 2 kontoristi, 14 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov specerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 9 kontoristinji, 8 blagajničark, 6 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Razne vesti.

Nemški tolovaji so napadli v Ptuj skupščinarje družbe sv. C. in Metoda.

Občinski svet v Ptuj je protestiral proti temu, da bo skupščina v Ptuj. Protestiral je v surovih besedah, ki so rodile surova tolovajstva. V soboto zvečer je prišlo nekaj skupščinarjev iz Ljubljane in Primorja v Ptuj, kakih 15 oseb. Nemška fakinaža jih je obsula, kakor so stopili s kolodvora. Vodil jih je tisti Linhart, ki je bil v Trstu soc. demokrat. Barabe so padle po gostih s palicami, pljuvali so na nje ter kričali kot afriškanski divjaki; potem so začeli metati kamenje. Policaja ni bilo nikjer, luči so pogasili. Naskočili so „Narodni dom“ ter pobili kakih 30 šip. Tolovajskega oklica na napad Slovencev oblast ni konfiscirala. — Ko so prišli drugi skupščinarji, so jih zopet napadli surovi nemški neotesanci; palice, kamenje, juca s črnim, tako je bilo orožje podivjanec. Policaja je pomagala divjakom. Napadale so podle barabe tudi dame. Kakih 20 oseb je bilo ranjenih. Ko so hoteli Slovenci re-

agirati, se je postavila policija proti njim. Zlasti grdo so napadli popoldne ob 4 pri vlaku nekega akademika, ki je prišel sam. Bil je ves krvav. Potem so zopet bombardirali „Narodni dom“. Bratu dr. Brenčiča so ukradli 260 K pri napadu. Enega Slovence je policija zgrabila in uklenila, ker je rekel, to je nemška kultura. Po skupščini so zopet napadli Slovence. Gostilničar Kurež se je zgrudil krvav na tla, ker ga je nemški trgovec Zorko s svinčcem okovano palico udaril po glavi. Župnika Treiberja s Koroškega so pretepli in mu raztrgali obleko. — Prijazni okrajni glavar v Ptuj je odklonil interven-cijo, dokler se ne zgodi kak večji pobjo. Lepo! — Tako nesramno so nastopili ptujski Nemci. Taka je nemška kultura!

Contra Nastiču. — Pod tem naslovom je madjarski list, „A Nap“ priobčil senzacionalno vest da se v Zagrebu pripravlja neka brošura, ki izide v več tisoč izvodih v hrvatskem, nemškem in francoskem jeziku. V tej brošuri se hoče baje dokazati, da je bil Rauch v tesni in neprestani zvezi z Nastičem, a ta zveza da je temeljila na „gšeftu“. Avktor brošure „Finale“, Nastič, da je s svojim vohunstvom nabral celo premoženje. Razun tega — pravi se v tem članku — da se je nabavilo izvirne pobotnice, iz katerih je razvidno, da je Nastič od hrvatske vlade za svoje denunciacije prejel 37.000 kron. Pobotnice so baje odposlane v Budimpešto, kjer se napravijo kliseji za omenjeno brošuro, v kateri se bo napadalo bana Raucha ter hrvatsko in ogrsko vlado.

Slovanska turistovska zveza. — Dne 8. septembra se je vršila v Ljubljani konferenca slovanskih turistovskih društev radi ustanovitve širše slovanske turistovske zveze. Udeležili so se zastopniki Slovencev, Čehov, Rusov in Poljakov. Konferenca je sklenila, da se ustanovi zveza slovanskih turistovskih društev. Predlagalo se je, da se sestavi v Pragi centralni slovanski turistovski biro, kateri združi vsa slovanska turistovska društva. Predsednik pripravljalnega odbora v Pragi, g. dr. Vratislav Černy, je dobil nalog, da takoj zbere ves material za pripravljalne korake v svrhu, da se čim preje ta centralni biro osnuje. Predlagalo se je, da naj pokrijejo stroške za to pisarno in za poslujočega tajnika glavna turistovska društva in glavna slovanska mesta. Sklenilo se je konečno, da se najkasneje v letu 1909. skliče v Pragi shod zastopnikov pri zvezi sodelujočih društev.

Kam gre denar „v prid obmejnim Slovincem“, kateroga nabirajo klerikalci z vžigalicami in prostovoljnimi darovi? Neka velika klerikalna glava se je pred kratkim javno pohvalila, da dobiva na svojih agitatoričnih potovanjih za lažikmečko zvezo po 20 kron diet na dan iz sklada, nabanega v prid obmejnim Slovincem! Veliko tega denarja gre sedaj tudi v Trst, da se podpira tam klerikalna propaganda med Slovenci. Našo javnost najodločnejše svarimo, naj ne daruje klerikalnemu skladu „v prid obmejnim Slovincem“ niti vinarja in ne kupuje dotičnih vžigalic.

„Domovina“.

„Srbska Rijec“ v Sarajevu je priobčila resolucije ljubljanskega časnikarskega shoda s poročilom o govoru Klofača o bosenskih razmerah. List je bil zaplenjen in proti uredniku je uvedeno subjektivno postopanje. Postavijo ga pred sodnijo in obsodijo. — Kje daleč za Turčijo je Bosna!

V istrskem občnem zboru bi moralo vladati mirno delovanje, kakor se da sklepati iz svoječasnega sporazuma. Toda kadar bo sklican, se je bati takoj v začetku viharja. Sedanji istrski deželni odbor je določil laškemu privatnemu gimnaziju v Pulju iz deželnih sredstev podpore za dve leti po 15.000 K, čemur se manjšina upre. Ob tej priliki zagone priti do razgovora zopet znana šolska mizerija v Istri, radi katere trpijo kruto istrski Slovani.

Knjigarna A. Gabršček

v Gorici (Trgovski Dom)

podružnica: Gosposka ulica št. 7.

Priporoča svojo bogato zalogo šolskih knjig za gimnazijo, realke, učiteljske, dekleško in deško vadnico itd. kakor tudi vse druge šolske potrebščine, torbice, zvezke, peresa, ročnike, svinčnike, radirke, črtalce, Tusche, barve itd. vse po najnižji ceni.

M. Horvat

klobučar

v Gorici, Gosposka ulica št. 12.

Edina izdelovalnica raznovrstnih čepic za društva.

Posebnost: čepice za gg. kolesarje.

Velika izber raznovrstnih klobukov. Cene zmerne blago prve vrste.

K. & R. JEZEK

Glavno zastopstvo

in zalogo kmetijskih strojev prve slovenske tovarne

bratov K. & R. Ježek-Blansko ima

Jos. Dekleva, Gorica

Magistratna ulica št. 1.

Hiša z dvoriščem

v sredini mesta

je na prodaj.

Cena 5000 kron.

Natančen naslov se izve v upravnistvu.

V najem se odda stanovanje

z 2 sobami in kuhinjo.

Voda v hiši.

Ulica Rafut števil. 35.

Na stanovanje in hrano

se sprejme dijake (učence).

Semeniška ulica št. 12., II. nadstropje.

(Seitzova hiša).

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel

== tovarno apna ==
s trajajočim ognjem v Mirnu.

Obenem uljudno naznanjam, da sem otvoril zalogo raznovrstnih vin.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in pošteno postrežbo,

Pavel Faganeli.

CHRISTOFFLE & Co. Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznano težko posebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

G. kr.

dvorni založniki **Christoffle & Co. Dunaj** I. Opernring 5 (Heiarichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. — Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christoffle.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in naj-finejega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobe na šipe in platno, ogledala, zima in platno.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane »Original« le najboljše.

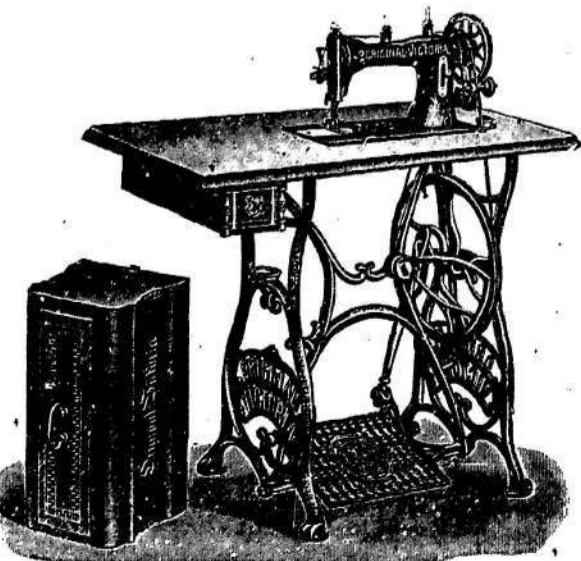
Original-Viktoria stroji delajo še uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpriljubnejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrška stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelki vseh dosedaj obstoječih tovarnen. Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom »Original-Viktoria« stroje.

Edina zaloga »Original-Viktoria« strojev in drugih šivalnih strojev, dvokolesni puche, orožja, municije in vseh loveških priprav pri tvrdki

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

Slovinci!

Ako imate pokvarjene ure, prinesite iste k urarju

Petru Krizetiču

v Raštelu št. 30.

Vsaka ura se popravi v 24 urah po jako zmerni ceni.

300 vinskih sodov

od 300 do 900 lit. in

„ 1000 „ 3800 „ v

jako dobrem stanju, močnih, iz hrastovega lesa, odna po jako primerni ceni tvrdka

M. Rosner & Co.

veležanjarna sadja v Ljubljani poleg Koslerjeve pivovarne.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbo po 5 1/2 %, na varščno ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila: 1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednosti hiš: 112.328-.